

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR KOMMUNISTA PART DÉLMAGYARORSZÁGI NAPILAPJA

A deszki nemzetiségi kérdés

A nemzetet eddig kizárták a politikából, pedig a politika a kultúra egyik életjelensége. A fiatal magyar demokrácia elsődleges feladata volt az egyének jogait megadni, mert szabadság nélkül nincs politika. A politika végső célja kulturateremtő tevékenység, melynek keretében és segítségével az ember emberhez méltó életet élhet. Az egyén szabadságának megadása annyira elfoglalta az ország sorsának intézőit, hogy még nem volt idejük a közösségi problémák teljes megoldására. Égetően fontos és halasztást nem tűrő ilyen közösségi probléma a nemzetiségi kérdés.

A nemzetiségi kérdés azoknak a kérdéseknek összessége, amelyek a soknyelvű országokban a különböző nemzetek törekvéseire és jogaira vonatkoznak. A nemzetiségi kérdés a XIX. század egyik terméke. Magyarországon a nemzetiségi kérdéssel foglalkozók nem vették észre, hogy a nemzetiségek a magyarsággal együtt, sőt nem egy dolgot annál erősebb ütemben fejlődtek. A magyar vezetés, ahogy a közjogi kérdésekben, a nemzetiségi jogok terén is mereven ragaszkodott az egyszerű kimondott szóhoz. Ugy gondolták, hogy ha a nemzetiségek kívánságait teljesítik, ez a magyarság háttérbeszorításával járna. Ez a politika azt eredményezte, hogy a század végére már engesztelhetetlen ellenséggé váltak egymással az országban magyarok és nem magyarok. Ennek a politikának kinövésai még napjainkban is jelentkeznek, ez késztet bennünket a kérdés alapos megvilágítására.

Az emberi haladás érdeke, hogy a nemzetek függetlenek, szabadok és egyenlők legyenek. A nemzetiségi kérdés egyetlen megoldása a nemzetek egyenjogúsága. Az emberi társadalom fejlődésének előfeltétele és alapja a nemzetek függetlensége. Nemzeti összefogás és együttműködés csak szabad és egyenlő népek között lehetséges.

Demokráciánknak óriási elvégzendő feladatai vannak. A magyar demokráciának történelmi hivatása átvezetni az ország népét az elnyomás birodalmából a szabadság birodalmába, olyan társadalmi rendet teremteni, amellyel megkezdődhet az emberiség igaz történelme. Nem lehet szabad az a nép, amely másokat elnyom.

Ezeknek elmondására azért volt szükség, mert a Szegeddel szomszédos Deszken szerb szörvány él. Nincs nemzet, mely kizárólag törvénytisztelő egyedeiből állna. Így van ez Deszken is. A mult helytelen nemzetiségi politikájának gyümölcse jelentkezik Deszken, amikor hivatalos fórumok is általánosítanak. Az általánosítás pedig sovinizmus, amit magyar demokráciánk nem ismer, ami ellen harcolunk is. A nacionalisták számára saját nemzetük vélt érdeke a legfőbb szempont. Ami saját nemzetük számára jó, azt elismerik legfőbb jónak, függetlenül attól, vajon más nemzet számára jó-e vagy nem. A demokrácia valóságos építői azért találják meg az egyedül helyes utat, mert valamennyi nemzet függetlenségének kérdését mindig az emberi haladás, az egész emberiség szempontjából nézi. Deszken soviszta ellentétek vannak — a mult rendszer maradványaként — a magyarok és szerbek között. A kérdésbe a hatóságok is beavatkoztak, sajnáljuk, hogy nem a most megvilágított demokratikus szellemben, amikor ellentmondás keletkezik a rész és egész között, mindig az egész — melybe a rész is számít — szempontját kell figyelembe venni.

Nemzeti érdekeink megkívánják, hogy a deszki sovinizmust a nemzetiségi kérdés alapos ismerője vizsgálja ki és gyógyítsa meg a mult rendszertől mérgezett lelkeket. Mindenfajta sovinizmust elítélünk, jöjjön az bármely

nemzet vagy hivatalos közeg részéről. A gyűlöletet ki kell küszöbölünk demokráciánkból, különben nem építünk, csak rombolunk. Sohasem voltak bűnös nemzetek, ezt a történelem tanítja. Csak egyedek lehetnek bűnösök, a nemzetet csak félre lehet vezetni. Tiltakozunk a deszki szerbség megbélyegzése

ellen és követeljük, hogy a deszki bűnösök megbüntetését, mint azoknak felelősségre vonását, akik általánosítottak és sovinizta sikkra vitték az egész kérdést.

Politikánkban érvényesülnie kell az emberi élet értelmére és a világ dolgainak összefüggésére vonatkozó egysé-

ges felfogásnak, mely szerint a világ erős fejlődésnek alávetett formák, célok, viszonyok rendszere. Demokráciánk fejlődésében eljutott már odáig, hogy a maga hatáskörén belül meg tudja védeni nemzetiségeinket és biztosítani tudja önrendelkezési jogait.

Dániel György

Helyzetjelentés az élelmezési frontról

A város hivatalos hirdetménye bejelenti a piacbírói intézmény visszaállítását és hatáskörének kiterjesztését — A reggel 8 óráig kialakult árakat rögzítik a piac egész tartamára — Az áremelkedés százaléka nem haladhatja túl az adópengő emelkedését

(Szeged, június 28.) Beszámolt róla a Délmagyarország, hogy a polgármester dr. Savanya Ferenc th. tanácsnok személyében kijelölte a piacbíró, helyettesítésével pedig Ugi Lajos vámfelügyelőt bizta meg. A polgármester erről és az ezzel összefüggésben álló dolgokról hivatalos hirdetményt bocsátott ki. Érdekes, hogy a polgármester hirdetménye a piacbírói intézmény visszaállításáról beszél. Tudni kell ugyanis, hogy Szeged piaci és vásártartási szabályrendeletének 25. szakasza kimondja a piacbírói intézmény létesítését, de ez az intézkedés feledésbe ment, mert nem volt szükség az alkalmazására. Most, hogy ismét szükség van piacbíróra, csak újból elő kellett venni ezt a paragrafust.

A piacbíró feladata és hatásköre

A piacbíró hatáskörébe a szabályrendelet 25. paragrafusában foglaltakon belül még az alábbi ügyek elintézése tartozik:

A piacon forgalomba kerülő közszükségleti cikkek fogyasztói irányának naponkénti megállapítása; az árak betartásának ellenőrzése és ellenőrzetése; a közvetlen fogyasztók érdekében a kis- és nagykereskedők, továbbá a konzerv- és egyéb gyárak felvásárlási jogának korlátozása és felfüggesztése; az I. és II. foku piacrendészeti hatóság feladatainak ellátása, valamint ebből eredően piacrendészeti és karhatalmi közegek útján egyéb szükségesnek mutakozó rendészeti intézkedések megtétele és végrehajtása; szankciók alkalmazása. A piacbíró ezeket a tevékenységeit az általa megalakítandó ármegállapító, illetve árirányító bizottsággal együttesen látja el. A bizottságot a kereskedelmi és iparkamara, a Délvidéki Iparosok és Kereskedők Szabadszervezete, a termelők és fogyasztók részéről a szegedi munkásszakszervezetek által delegált egy-egy tagból kell megalakítani azzal, hogy egyetlen más érdekeltség delegáltjai és meghívott tagjai is meghallgathatók, azonban ezek szavazati joggal nem rendelkeznek. A bizottság egyszerű szótöbbséggel határoz, a szavazatok egyenlő megoszlása esetén az elnök szavazata a döntő. A bizottság által megállapított irányárak és megtett egyéb intézkedések mindenre nézve kötelezők, ellenük jogorvoslat nincs. A bizottság az irányárakat minden nap reggel 8 órára köteles megállapítani és a piac területén több helyen kifüggeszteni. A piacbírónak és az ármegállapító bizottságnak a piacrendészeti szerveken kívül a kivezényelt karhatalmi szervek is rendelkezésre állnak.

A szerdai piac tanulságai

Ezek az intézkedések elméletben már a csütörtöki piacon is életben voltak, de végrehajtásukra még nem teljes egészében került sor. A mai hetipiacon azonban már mindenben ezek szerint a rendelkezések szerint fogtak eljárni. A vidéki kereskedők vásárlásainak husz százaléka, a helybelieknek pedig négy százalék szerinti megdézsmálását már a csütörtöki piacon

alkalmazták. A vidéki felvásárlók természetesen ki akarják játszani a dézsmarendeletet és mellékutakon igyekeznek kijutni a városból, hogy a vámházaknál levő ellenőroket kikerüljék. Ezért most a városvegi mellékkijárókhoz is ellenőroket állítottak. A csütörtöki piacon, az új piaci rend első napján a piacbíró még nem léphetett fel teljes eréllyel, ezért az árak tekintetében abnormális állapotok uralkodtak. Ugy látszik különben, hogy egy piacbíró kevés lesz a rend betartására és szaporítani kell majd számukat. A csütörtöki piacon egyébként azt az irányelvet igyekeztek betartani és betartatni az irányárak kialakításánál, hogy az áremelkedés százaléka nem haladhatja túl az adópengő emelkedését.

Egyébként úgy látszik, hogy a dézsmarendelet betartása körül lesz a legtöbb baj, ami nem is csoda, hiszen olyan hivatalos szerv is, mint például a MÁV. K III. osztálya nem hajlandó végrehajtani a vasuton szállított gyümölcs és főzelékfeléknél a dézsmarendeletet

azzal az indokolással, hogy csak miniszteri intézkedésre vehet le az általa szállított áruból husz százalékat. Ugyanaz a MÁV mondja ezt, amelynek dolgozói szintén éheznek és a dézsmából nyernének kielégítést. Mert természetesen mondanunk sem kell, hogy ebben az esetben nem lehet miniszteri intézkedésre várni, hiszen pillanatnyi gyorssegélyezésről van szó.

Hat mázsza főzelék és 15 mázsza gyümölcs

Eddig különben nem sok élelmiszer jött össze dézsmálás után. A szerdai piacon 6 mázsza főzeléket és 15 mázsza gyümölcsöt szedtek össze a megbízott szövetkezetek. Ezeknek a mennyiségeknek szétosztása a közellátási hivatal útján a szakmai beszerző csoportok bevonásával folyamatban van. Oroszlánrészt vállalt az összesedésnél és a szétosztásnál a Munkásszövetkezet, amely önzetlenül, nagy erőmegfeszítéssel végzi ezt a hatalmas munkát.

Csütörtökön tárgyalták a magyar békeszerződést a külügyminiszteri értekezleten

A trieszti kérdésben még mindig nincs döntés

(Páris, június 27.) A külügyminiszterek szerda esti tanácskozásán a négy külügyminiszternek ezutal sem sikerült megegyeznie a trieszti kérdésben.

Molotov azt javasolta, hogy Triesztet önkormányzati joggal rendelkező városként helyezték jugoszláv szuverenitás alá. Kijelentette, hogy nem fogadhat el semmilyen olyan tervet, amely nem elégti ki Jugoszláviának azt az óhaját, hogy ezt a területet helyezték az ő szuverenitása alá. Molotov kijelentette, hogy legvégső esetben hajlandó beleegyezni abba is, hogy Trieszt fölött Jugoszlávia és Olaszország közösen felügyeletet gyakoroljon egy általános, titkos választással megválasztott képviselőház és két kormányzó útján, akik közül az egyik olasz, a másik jugoszláv lenne. Hangsúlyozta ezután Molotov, hogy a

jugoszláv—olasz határ megvonására vonatkozólag továbbra is a szovjet tervet támogatja, kisebb kiigazítással Olaszország javára.

Byrnes hangsúlyozta, hogy mivel a külügyminiszterek értekezletén két egymással ellentétes nézet ütközik össze, leghelyesebb lenne, ha a 21 nemzet békeértekezletére bíznák a döntést.

Miután Molotov Triesztre vonatkozó javaslatát a külügyminiszterek elutasították, a tanácskozást tovább folytatták egészen éjféli után 10 percre anélkül, hogy eredményre jutottak volna.

A külügyminiszterek csütörtökön délután ismét összeültek, amelyen a Magyarországgal, Bulgáriával és Finnországgal kötendő békeszerződést vitatták meg.

Mozaikok a kormányküldöttség nyugati utjáról

(Páris, június 27.) A Le Monde szerdai vezércikkében a magyar kérdéssel foglalkozik. Megállapítja, hogy a magyar kormányküldöttség külföldi utazása újítás volt, mert első eset a háború befejezése óta, hogy egy volt ellenséges és legyőzött állam számára lehetővé válik, hogy a békeszerződés előtt közvetlen formában ismertesse helyzetét és a javára szolgáló érdemeit a nagyhatalmak előtt.

Nagy Ferenc miniszterelnök Amerikában és Angliában is igen kedvező fogadtatásban részesült. Tárgyalásai során sikerült elérnie, hogy Magyarország számára visszaadják a Németországba hurcolt magyar javakat, valamint a Nemzeti Bank aranykészletét. Mindezenfelül azonban pénzügyi egyensúlyát csak úgy állíthatja helyre, ha a Szovjetunió a maga részéről hozzájárul a jóvátételi fizetések lényeges